

ADALBERT MARKOVIĆ

Rođen je u Zagrebu 19. veljače 1929. godine u glazbenoj obitelji. Glazbeno školovanje započeo je u Nižoj muzičkoj školi Državne muzičke akademije u rodnom gradu. Poslije srednjeg obrazovanja nastavlja studij na Teoretskom odjelu Muzičke akademije u Zagrebu a zatim odlazi u Ljubljanu te tamo završava kompoziciju na Akademiji za glasbo u klasi prof. Lucijana Marije Škerjanca. Nakon završenih studija započinje njegov pedagoški rad. Prvo radi kao srednjoškolski profesor, zatim kao profesor na glazbenoj školi „Pavao Markovac“ i profesor teoretskih predmeta na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu. Vrhunac njegove pedagoške karijere je obnašanje dužnosti pročelnika na 8. odsjeku Muzičke akademije u Zagrebu i vanjskog suradnika na Pedagoškoj akademiji u Osijeku. U sklopu svog pedagoškog rada izdao je i nekoliko radova: *555 primjera za solfeggio*, *222 teme za solfeggio* (teme iz svjetske literature, *Živimo s glazbom*, te je uvijek rado sudjelovao u izradi programa općeobrazovnih škola.

Uz taj pedagoški rad djelovao je i kao dirigent mnogih pjevačkih zborova od čega se ističe desetogodišnji rad s Akademskim zborom „Ivan Goran Kovačić“ iz Zagreba. U to vrijeme prouzveo je više od 50 zbornih skladbi.

Bio je angažiran u mnogim glazbenim i društvenim institucijama kao što su Udruženje muzičkih pedagoga, Zajednica muzičkih i plesnih škola, Zajednica za financiranje osnovnog obrazovanja, Prosvjetni sabor kulture, Savez muzičkih društava i orkestracija, te je kao član sudjelovao na mnogim smotrama, festivalima i natjecanjima. Ali, posebno se ističe njegov rad u Hrvatskom društvu skladatelja, čiji je bio član i predsjednik. Mnogostruke aktivnosti u pravcu glazbenog amaterizma, kojemu je bio jednako naklonjen kao i profesionalnim potrebama, cijenjene su i zapamćene.

Skladateljski opus Adalberta Markovića širokog je opsega, a obuhvaća različite glazbene oblike i žanrove. Njegovo skladateljsko zanimanje posebno je usmjereno na područje komorne glazbe, glazbe za tamburaške orkestre, kao i na stvaranje djela vokalno-instrumentalne glazbe. U svim svojim djelima on poznaje estetska i sociološka mjerila i metode te vrsno raspoređuje glazbenu materiju zanimljivim redoslijedom i kategorizacijom. Poznaje slušatelje, njihova reagiranja i interes. Glazbena leksika, skladateljsko-tehnički i izražajni postupak u okvirima su suvremenog, no ne i avangardnog. Znalac tonskih struktura vješto grupira instrumente od solističkog i komornog do tutti u orkestru. Za voluminoznost važniji mu je izbor instrumenata nego broj izvodača i jačina muziciranja.

Kada je riječ o tamburaškoj glazbi, posebno treba istaknuti da je prof. Marković uzdigao svoju glazbu na visoku razinu, na kojoj ona postaje prava koncertna glazba sve većih izvođačkih zahtjeva, kako u interpretativnom tako i u tehničkom pogledu. U prilog tome govore mnoge skladbe namijenjene tamburaškim orkestrima, u kojima do maksimuma koristi ne samo tonski opseg svakoga glazbala, nego i karakterističnu zvučnu boju pojedinih instrumentalnih skupina. Ovdje ćemo spomenuti neke od njih: *Romantična suita* sa stavicama *Melodija*, *Meditacija* i *Ples* međusobno kontrastirajući po ugođaju i karakteru; *Križevačka suita* (stavci: *Aleja kestena*, *Nemčićev trg*, *Koruška*, *Spravišće*) u kojoj skladatelj tonski slika pojedine dijelove grada Križevaca; i *Četiri razglednice iz staroga Zagreba*, posvećene večerašnjem organizatoru KUD-u „Gaj“, sa stavicama *Večer na Savi*, *Zrinjevački korzo*, *Kamenita vrata* i *Konjski tramvaj*.

Isto tako, prof. Marković je autor niza skladbi za razne solističke instrumente uz pratnju tamburaškog orkestra, pri čemu uvijek posebnu pažnju poklanja suradnji soliste i orkestra. U njima posebno dolazi do izražaja angažman oko tonskih boja, dinamičnih raznolikosti kao i stvaranja cjelokupnog ugođaja. Od tih skladbi spomenimo: *Koncertni stavak* za brač i tamburaški orkestar (TO), *Melodija* za violinu i TO, *Cantilena* za trombon i TO...

Također treba spomenuti da Adalbert Marković pokazuje veliki interes za hrvatsko pjesništvo. Značajke njegovog glazbenog jezika kojeg izražajnost počiva prvenstveno na gipkoj pijevoj melodiji možemo pronaći u brojnim solo popijevkama za glas i tamburaški orkestar. Iz bogatog opusa ćemo izdvojiti: *Tambure u srcu*, *Proljeće u Vukovaru*, *Nisam sama*, *Upregni Cvetka u čezu*, *Zapis u brezovoj kori* i *Osijeku u spomen*. Neke od tih prekrasnih skladbi ćemo čuti i večeras.

Uz tamburašku i zbornu glazbu, prof. Marković sklada i komornu, orkestralnu, vokalno-orkestralnu i scensku glazbu. Neka od tih djela su i: *Dva plesa za male ruke* za klavir, *Nokturno* za flautu i klavir, *Meditacija* za gudački kvartet, *Passacaglia* za simfonijski orkestar, *Diptih za dva klavira*, *Jezero u Zelen-gori* za glas i simfonijski orkestar, oratorij *Moj grad*, kantata *Pjesma o mojoj zemlji*, te scenska djela *Glorija*, *Tko je koga vodio* i dr.

I na kraju, za sav svoj pedagoški, skladateljski i društveni rad prof. Adalbert Marković bio je mnogo puta nagrađen od strane raznih institucija, a najznačajnije nagrade i priznanja su:

- 1991. nagrada Vladimir Nazor za životno djelo
- 1993. nagrada rada Zagreba
- 1995. odličje reda Danice hrvatske s likom Marka Marulića
- 1997. odličje reda Danice hrvatske s likom Antuna Radića
- 1998. nagrada Boris Papandopulo – Hrvatskog društva skladatelja
- 1998. nagrada za životno djelo Hrvatskog društva glazbenih i plesnih pedagoga

Završnu čestitku uputili bismo riječima prof. Rajka Ećimovića, dugogodišnjeg prijatelja i suradnika prof. Markovića:

“Dragi Berti!

U povodu 80-og rođendana, a u ime Tvojih brojnih prijatelja, suradnika i ljubitelja tamburaške glazbe, želim Ti dobro zdravlje i dug život, da nam preko svojih skladbi i dalje prenosiš ljepotu zvuka naše tamburice, kako diljem naše prelijepo domovine Hrvatske, tako i u svijetu.

ŽIVIO!”